

Robert Vannoy , Exodus to Exile, Wykład 6B

Data Powtórzonego Prawa, Jozue i podbój

C. Data Powtórzonego Prawa

C. to „Data”. Wspomnieliśmy o tym wcześniej, kiedy omawialiśmy paralelę między hetycką formą traktatu a materiałami przymierza Starego Testamentu i przymierza Mojżeszowego. Forma traktatów międzynarodowych zmieniała się w czasie. Jak być może pamiętasz z mojej poprzedniej dyskusji, Meredith Kline stwierdziła, że Księga Powtórzonego Prawa odpowiada klasycznej formie traktatów hetyckich. Biorąc pod uwagę ewolucyjny rozwój formy traktatów, materiał Mojżesza odpowiada materiałowi z epoki Mojżesza. Właśnie o tym rozmawialiśmy wcześniej, ale pozwólcie, że wrócę i poczynię jeszcze kilka komentarzy na temat historii w dyskusji na temat daty Księgi Powtórzonego Prawa.

Na początku XIX wieku Niemiec Wilhelm de Wette zaproponował, aby Księgę Powtórzonego Prawa utożsamiać z „księgą prawa”, którą kapłan Hilkiasz znalazł w świątyni za panowania judzkiego króla Jozjasza. Odnalezienie tej „księgi prawa” doprowadziło do reformacji w czasach Jozjasza. Od 2 Księgi Królewskiej możemy datować znalezienie prawa na 621 pne De Wette powiedział, że celem Księgi Powtórzonego Prawa było scentralizowanie kultu w Jerozolimie, i otrzymał to z rozdziału 12. Nie chcę wchodzić w szczegóły rozdziału 12 Toczy się długa dyskusja na ten temat i nawet niektórzy konserwatywni uczeni nie są zgodni co do interpretacji rozdziału 12. Czy rozdział 12 wymaga centralizacji kultu w tym sensie, że nigdzie poza Jerozolimą nie powinno być żadnego legalnego kultu? De Wette zinterpretował to w ten sposób, podobnie jak inni uczeni. Pomysł polegał na tym, według de Wette, że przywódcy religijni Jerozolimy byli autorami Księgi Powtórzonego Prawa. „Znaleźli” go i przypisali Mojżeszowi, aby nadać mu poświadczenia i autorytet, podczas gdy w rzeczywistości nie pochodził od Mojżesza. Pochodził od przywódców religijnych Jerozolimy z czasów Jozjasza, którzy próbowali skonsolidować wielbienie wyłącznie w Jerozolimie.

Pomysł ten został podjęty później w XIX^{wieku} przez Juliusa Wellhausena. Julius Wellhausen był ojcem klasycznego sformułowania dokumentalnej teorii źródłowej pochodzenia Pięcioksięgu. Powiedział, że składa się z tych czterech źródeł materiału: dokument J (faworyzujący imię Jehowa), dokument E (faworyzujący imię Elohim), dokument D (dotyczący Powtórzonego Prawa) i dokument P (dokument Kapłański po wygnaniu dokument). Wellhausen połączył swoją analizę literacką z ewolucyjnym spojrzeniem na sposoby rozwoju systemów religijnych. Jego zdaniem system religijny starożytnego Izraela przeszedł od politeizmu (kultu wielu bóstw) do henoteizmu (to znaczy idei, że były inne bóstwa, ale nasz bóg jest lepszy od nich), a następnie do monoteizmu (istnieje tylko jeden Bóg). Typologia polegała na przejściu od politeizmu przez henoteizm do monoteizmu. Ostatecznie wraz z tym nastąpiła ewolucja w systemie kultu w starożytnym Izraelu z wielu ołtarzy, przejmując kult od Kananejczyków. Następnie, w czasach Jozjasza, przeniósł się z wielu ołtarzy do jednego centralnego sanktuarium — do centralizacji kultu. Łączy tę literacką analizę z tego rodzaju ideą, rozwojem Izraela w centralizacji kultu. Księga Powtórzonego Prawa stała się sednem teorii JEDP Wellhausena, ponieważ tylko jeden z tych rzekomych dokumentów mógł być datowany, a był to jego dokument D, który, jak powiedział, był sercem i rdzeniem Księgi Powtórzonego Prawa, poczynając od rozdziału 12 do 26. Rozdział 12 był ten rozdział o centralizacji kultu. Jeśli D był datowany na 621 pne, to J i E, które pozwalały na wiele ołtarzy, sanktuariów i wiele miejsc kultu, musiały być wcześniejsze. Jeśli spojrzysz wstecz od 621 roku i świąt, które są regulowane, to było po Deuteronomium. Stało się to punktem kulminacyjnym kluczowych punktów teorii JEDP Wellhausena, która była powiązana z tą ewolucyjną ideą rozwoju tożsamości religijnej Izraela. Twierdził, że przywódcy religijni Jerozolimy w czasach Jozjasza chcieli znieść wszelki kult i składanie ofiar gdziekolwiek poza Jerozolimą; co dałoby im polityczną i religijną kontrolę nad wszystkimi mieszkańcami kraju. Teoria ta stała się teorią dominującą przez większą część XX^{wieku}. Jeśli chodzi o datę Księgi Powtórzonego Prawa, JEDP do dnia dzisiejszego ma ogromny wpływ, tak że większość ludzi powiedziałaby, że Księga

Powtórzonego Prawa nie pochodzi z okresu Mojżeszowego, ale pochodzi znacznie później, z 7 · stulecia Jozjasza.

Wpływ Księgi Powtórzonego Prawa na Księgi Historyczne Powiedziawszy to, wpływ Księgi Powtórzonego Prawa znajduje odzwierciedlenie we wszystkich księgach historycznych (Jozuego, Sędziów, Samuela i Królewskich), jak również w księgach prorockich. Jeśli Księga Powtórzonego Prawa została napisana dopiero w 621 rpn, oznacza to, że wszystkie księgi historyczne i prorocze musiały być późniejsze niż 621 rpn, ponieważ mają wpływ Księgi Powtórzonego Prawa i są zależne od Księgi Powtórzonego Prawa.

Jest jeszcze inny uczony, Martin Noth , który napisał historię Izraela, która stała się niezwykle wpływowa w drugiej połowie XX wieku ¹ nadal nią jest. Wysunął tezę, którą nazwano „ historią deuteronomistyczną ” lub „koncepcją historyka deuteronomistycznego ”. Powiedział, że Księga Jozuego do Królów była dziełem anonimowego pisarza żyjącego w czasach wygnania, który umieścił historię Izraela w kategoriach teologii Powtórzonego Prawa. Ta deuteronomistyczna historia, od Jozuego do Królów, była ujednoliconym dziełem jednego autora żyjącego późno w historii Izraela jako narodu.

Deuteronomistyczny historyk (DtrH) – Wpływ Powtórzonego Prawa

Deuteronomistyczny historyk, w skrócie DtrH , należy do głównego nurtu studiów biblijnych, jest powszechnie akceptowany i prawie nie kwestionowany. Możesz zobaczyć, co to robi - po prostu odwraca relację w tym sensie, że oznacza to, że wszystko odzwierciedla wpływ Deuteronomiczny. (Będę używał innych słów niż Deuteronomistyczny, co było słowem Notha , aby odróżnić to, co próbuję powiedzieć od jego konstrukcji. Wolę mówić o wpływie Deuteronomicznym.) Oczywiście u Jozuego jest wpływ Deuteronomiczny; istnieje również wpływ Deuteronomiczny w Sędziach, Samuelu i Królach. We wszystkich księgach prorockich jest wpływ Księgi

Deuteronomicznej, ale wydaje mi się, że pochodzi on z podstaw Izraela, które założył Mojżesz w czasach, gdy Izrael był narodem. (Pamiętaj te przemówienia na równinach Moabu do tego drugiego pokolenia, kiedy przechodzili do ziemi Kanaan.) Tak, istnieje wpływ Księgi Powtórzonego Prawa, ale nie w takim sensie, w jakim mówił Noth — że pewna osoba żyjąca na wygnaniu przekształca historię Izraela z teologii księgi napisanej w 621 roku w kategorii tych idei teologicznych, a robiąc to, łatwo zniekształca to, czym była prawdziwa historia. Innymi słowy, czy cykl, na przykład w Księdze Sędziów, faktycznie się wydarzył, czy też ktoś po prostu próbuje przepisać rewizjonistyczną historię Izraela w kategoriach teologii Księgi Powtórzonego Prawa? To całkiem inna sprawa. Ta dyskusja trwa, ale wydaje mi się, że data Księgi Powtórzonego Prawa jest niezwykle ważną kwestią. Tak, jest coś, co nazwałbym historią Deuteronomiczną, chociaż nie sądzę, żeby była taka, jak ją widzi Noth. Każda książka jest odrębna i jest historycznie wiarygodna. Nie sądzę, by zostały napisane długo po wydarzeniach, które opisują, przez anonimowych pisarzy. Opisywali to, co faktycznie się wydarzyło, a to, co faktycznie się wydarzyło, mieściło się w kategoriach Księgi Powtórzonego Prawa, ponieważ Mojżesz powiedział z góry, mówiąc w imieniu Pana: „Jeśli będziecie posłuszni – błogosławieństwo; jeśli nie będziecie posłuszni — przekleństwo i sąd”. To jest zakorzenione w Izraelu, któremu kazano wybrać drogę życia lub wybrać drogę śmierci; opcje były przed nimi. Taki był sens Księgi Powtórzonego Prawa. To staje się dużym problemem. Myślę, że argument, na którym skupił się Kline, jest ważny, ponieważ chociaż nie dowodzi daty Księgi Powtórzonego Prawa (nie sądzę, żeby to było możliwe), z pewnością wskazuje w tym kierunku. Myślę, że ostatecznie trzeba zaakceptować datę Księgi Powtórzonego Prawa na podstawie tego, co ona sama o sobie mówi. Ale dane historyczne pasują do tego, co rzekomo znajduje się w tekście Księgi Powtórzonego Prawa, lub je potwierdzają.

2. Śmierć Mojżesza Numer 2. to „Śmierć Mojżesza”, czyli rozdział 34. Rozdział 34 to dwanaście wersetów. W wersecie 7 czytamy: „Mojżesz miał 120 lat, kiedy umarł”. Był

na górze Nebo, skąd mógł patrzeć na ziemię Kanaan. Pan powiedział do niego w wersecie 4: „To jest ziemia, którą przysiągłem Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi. Dam go twoim potomkom . Dałem ci to zobaczyć na własne oczy, ale nie wejdiesz do niego”. Następnie narrator dodał w wersecie 10 i następnym: „Od tego czasu żaden prorok w Izraelu nie powstał jak Mojżesz, którego Pan znał twarzą w twarz, który czynił te wszystkie znaki i cuda, które Pan posłał, aby czynił w Egipcie” . Jest całkiem jasne, że rozdział ten został dodany do Księgi Powtórzonego Prawa jako zakończenie. W swoim komentarzu do Księgi Powtórzonego Prawa, *Traktatu Wielkiego Króla*, Meredith Kline wspomina, że jedną z wielkich rzeczy w Księdze Powtórzonego Prawa jest przejście przywództwa od Mojżesza do Jozuego, i widać tutaj sporo odniesień do tego . To jest zakończenie książki; przejście do Jozuego jest wtedy zakończone w Starym Testamencie.

Następną księgą Starego Testamentu jest Księga Jozuego. Księga Jozuego 1:1 zaczyna się: „ Po śmierci Mojżesza, sługi Pana, rzekł Pan do Jozuego, syna Nuna, pomocnika Mojżesza: „Mojżesz, sługa mój, umarł. A teraz ty i wszyscy ci ludzie przygotujcie się do przeprawy przez Jordan”. Tak wygląda przejście od Mojżesza na równinach Moabu do Jozuego.

III. Joshua A. Uwagi wstępne 1. Podstawowy temat i struktura

Przejdźmy do rzymskiej cyfry III. „Księga Jozuego”. A. to „Uwagi wstępne”, a 1. pod A. to „Podstawowy temat i struktura”. Myślę, że temat, który nadaje jedność różnym częściom Księgi Jozuego, można ująć w ten sposób: opisuje ustanowienie Izraela w Ziemi Obiecanej pod przywództwem Jozuego. Założenie obejmuje trzy elementy: wejście (przeprawa przez Jordan), podbój (najpierw była kampania południowa, potem północna) oraz podział ziemi. Na końcu księgi Jozue opisuje granice poszczególnych plemion. Tak więc głównym tematem jest ustanowienie Izraela w Ziemi Obiecanej pod przywództwem Jozuego wraz z ustanowieniem, w tym wejściem, podbojem i podziałem ziemi.

Temat ten jest antycypowany i zapoczątkowany w pierwszym rozdziale książki.

W pierwszym rozdziale masz odniesienie do przeprawy przez rzekę Jordan w wersecie 2: „Mojżesz, mój sługa, umarł . A teraz ty i cały ten lud przygotujcie się do przepłynięcia się przez Jordan do ziemi, którą mam dać im, Izraelitom”. Werset 2 przewiduje okres od 1:10 do 4:24, ponieważ w Jozuego od 1:10 do 4:24 masz opisy wydarzeń, które towarzyszyły faktycznemu przekroczeniu rzeki Jordan. W wersecie 5 rozdziału 1 czytamy: „Nikt ci się nie ostoja przez wszystkie dni twego życia. Jak byłem z Mojżeszem, tak będę z wami. Nigdy cię nie opuszczę ani nie opuszczę”. Werset 5 przewiduje rozdziały 5-12, które są rozdziałami opisującymi podbój. Werset 6 mówi: „Bądź silny i odważny, ponieważ poprowadzisz ten lud w dziedzictwo ziemi, którą przysiągłem dać ich przodkom”. Odziedzicz ziemię — Księga Jozuego 1 werset 6 poprzedza rozdziały 13-22, w których znajduje się szczegółowy opis podziału tej ziemi między różne plemiona. A potem wersety 7-8 rozdziału 1: „Bądź silny i bardzo odważny. Uważaj, aby przestrzegać całego prawa, które dał ci mój sługa Mojżesz; nie odwracaj się od niej ani w prawo, ani w lewo, abyś mógł odnieść sukces wszędzie, dokąd się udasz. Niech ta Księga Prawa nie odstąpi od waszych ust; rozmyślajcie nad nim we dnie i w nocy, abyście pilnie wypełniali wszystko, co w nim jest napisane. Wtedy odniesiesz sukces i pomyślność”. To poprzedza dwa ostatnie rozdziały księgi, rozdziały 23 i 24, w których Jozue, podobnie jak Mojżesz przed nim, zwołuje Izraelitów, aby wezwali ich do dochowania wierności przymierzu, ponieważ Jozue ma wkrótce umrzeć. Otrzymujemy kolejną zmianę przywództwa i kolejną okazję, w której odnowienie przymierza jest właściwe, aby troszczyć się o ciągłość przymierza poprzez tę zmianę przywództwa — podobnie jak na końcu Księgi Powtórzonego Prawa, przechodząc od Mojżesza do Jozuego. Tak więc wiele z tego, co dzieje się dalej w Księdze Jozuego, jest już przewidywane w pierwszym rozdziale omawianych przez nas wersetów.

A. Ziemia jako dar od Boga

Jest jeszcze jeden temat, który często powraca w książce. Znajdujemy to również w pierwszym rozdziale, a mianowicie, że ziemia jest darem Boga dla Jego ludu i można

ją osiąść jedynie dzięki Bożej pomocy i Jego łasce. Spójrz na werset 2 rozdziału 1: „Przygotujcie się do przeprawy przez Jordan do ziemi, którą im dam; ” Pan daje ziemię swemu ludowi. Werset 3 : „Dam ci każde miejsce, na którym postawisz stopę”. Werset 6 : „Poprowadzisz ten lud w posiadanie ziemi, którą poprzysiągłem dać ich przodkom”. Werset 11 : „Przejdź przez obóz i powiedz ludowi: Przygotujcie swoje zapasy. Za trzy dni przejdziecie tutaj przez Jordan, aby wejść i wziąć w posiadanie ziemię, którą Pan, Bóg wasz, daje wam na własność ”. Werset 13: „Pamiętajcie na polecenie, które dał wam Mojżesz, sługa Pana: Pan, Bóg wasz, daje wam odpoczynek i darował wam tę ziemię”. Werset 15: „ Dopóki Pan nie da im odpoczynku, tak jak uczynił was i dopóki oni nie posiadą ziemi, którą im daje Pan, Bóg wasz”. Ruben, Gad i połowa plemienia Manasses mieli zamieszkać po wschodniej stronie Jordanu. Więc ten język jest typowy dla książki. Ziemia jest darem Boga dla Jego ludu i jest posiadana dzięki łasce Bożej i pomocy Bożej.

Przejdź do rozdziału 6, w którym opisano zdobycie Jerycha. Zwróć uwagę na werset 2. „Rzekł Pan do Jozuego: Patrz, wydałem Jerycho w twoje ręce wraz z jego królami i wojownikami”. W jaki sposób Izrael ma zdobyć to pierwsze miasto? Pan miał im to dać. „Wydałem Jerycho w wasze ręce”. Spójrz na Jozuego 10:42: „Wszystkich tych królów [są to królowie południowej części ziemi Kanaan] i ich ziemie Jozue podbił podczas jednej wyprawy [dlaczego?], ponieważ Pan, Bóg Izraela, walczył za Izraela ”. Spójrz na Jozuego 21:43 — to jest coś w rodzaju podsumowania: „ Dał więc Pan Izraelowi całą ziemię, którą poprzysiągł dać ich przodkom, a oni wzięli ją w posiadanie i osiedlili się na niej. Pan dał im odpoczynek zewsząd, tak jak poprzysiągł ich praojcom. Żaden z ich wrogów nie oparł się im; Pan wydał im wszystkich wrogów. Żadna ze wszystkich dobrych obietnic Pana dla domu Izraela nie zawiodła; każdy się spełnił. Jozuego 23:1 „Po upływie długiego czasu Pan dał Izraelowi odpocznienie od wszystkich otaczających go nieprzyjaciół”. Jozuego 24:8 „Przywiodłem was do ziemi Amorytów, którzy mieszkali na wschód od Jordanu. Walczyli przeciwko tobie, ale wydałem ich w twoje ręce. Zniszczyłem ich...” Następnie 24:10, „ Ale nie chciałem słuchać Balaama, więc błogosławił ci raz po raz i wyrwałem cię z jego ręki”. Werset 13 rozdziału 24: „

Dałem wam więc ziemię, na której nie pracowaliście, i miasta, których nie budowaliście ; mieszkacie w nich i jecie z winnic i gajów oliwnych, których nie sadziliście. ' ” Widziałeś to? Temat, że ziemia jest darem od Boga dla Jego ludu.

B. Jozue jako Księga Przejściowa

Myślę, że można powiedzieć, że księga ta stanowi przejście między Pięcioksięgiem a pozostałą częścią Starego Testamentu. Z perspektywy czasu widać, jak osiedlili się w ziemi Kanaan zgodnie z tym, co Bóg obiecał Abrahamowi, Izaakowi, Jakubowi, a ostatnio Mojżeszowi. Tak więc z perspektywy czasu widzisz spełnienie tych obietnic. Zauważyłeś werset 3 rozdziału 1: „ Dam ci każde miejsce, na którym postawisz stopę, jak obiecałem Mojżeszowi”. Jozuego 21:43 (patrzyliśmy już na to): „Więc Pan dał Izraelowi całą ziemię, którą poprzysiągł ich przodkom” – to znaczy Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi. Z perspektywy czasu widzisz spełnienie się tej obietnicy.

Patrząc w przyszłość, znajdujemy szczegółowe opisy potrójnego posiadłości, które w większości pozostały nienaruszone od czasów Jozuego do końca okresu Starego Testamentu. Opisuje początek życia Izraela w Ziemi Obiecanej, coś, co było obiecane przed wiekami, a teraz stało się rzeczywistością. Więc w pewnym sensie Izrael jest u szczytu swojej historii, ale jednocześnie znajduje się na rozdrożu, ponieważ jest otwarta kwestia. Mojżesz przedstawił opcje: możesz żyć w szczęściu w wyniku posłuszeństwa lub możesz żyć w sędzie w wyniku nieposłuszeństwa. Obowiązkiem Izraela jest kochać Pana i służyć Mu, jak powiedział Mojżesz w Księdze Powtórnego Prawa.

C. Motyw służenia

Słowo „służenie” to kolejny temat przewijający się przez tę książkę. Izrael ma służyć Panu. Jozue wielokrotnie rzuca Izraelowi wyzwanie tym słowem w rozdziale 24, gdzie pojawia się ono 16 razy. W Księdze Jozuego 24:15 mówi: „Ja i mój dom będziemy służyć Panu”. „Komu będziesz służyć?” jest pytanie. Stwierdzamy, że Izrael pozostaje wierny przez większość dni Jozuego. W Jozuego 24:31, zaraz na końcu księgi, czytamy: „Izrael służył Panu przez całe życie Jozuego i starszych, którzy go

przeżyli i którzy doświadczyli wszystkiego, co Pan uczynił dla Izraela”. Tak więc w czasach Jozuego wszystko szło całkiem dobrze, chociaż są pewne wyjątki, jak w przypadku Achana, który wziął sobie część ofiarowanych rzeczy i został osądzony.

To, co Jozue robi w tych dwóch ostatnich rozdziałach, to ostrzeżenie Izraela, podobnie jak Mojżesz, że jeśli złamię przymierze, ostatecznie zostaną wypędzeni z tej ziemi, którą im dano. Jeśli spojrzysz na Jozuego 23:12, Jozue mówi: „Ale jeśli odwrócić się i sprzymierzycie się z ocalałymi z tych narodów, które pozostają wśród was, i jeśli będziecie się z nimi żenić i obcować z nimi, to możecie być pewni, że Pan, Bóg twój, nie będzie już wypędzał tych narodów przed tobą. Zamiast tego staną się dla was sidłami i sidłami, biczami na waszych plecach i cierniami w waszych oczach, aż wyginiecie z tej pięknej ziemi, którą dał wam Pan, Bóg wasz”. Jeśli przejdiesz do rozdziału 23, werset 15, Jozue mówi: „Ale jak spełniła się każda dobra obietnica Pana, Boga twego, tak Pan sprowadzi na ciebie całe zło, które zagroził, aż wytraci cię z tego dobra ziemię, którą ci dał. Jeśli złamiecie przymierze Pana, Boga waszego, które wam nakazał, i pójdziecie służyć obcym bogom i oddawać im pokłon, zapali się przeciwko wam gniew Pana i szybko wyginiecie z tej pięknej ziemi, którą wam dał.” Są to więc te same alternatywy, które Mojżesz podał w Księdze Powtórzonego Prawa.

Izrael jest na rozdrożu. Co zamierza zrobić Izrael? W czasach Jozuego radzili sobie całkiem dobrze, ale bardzo szybko, kiedy dochodzimy do Księgi Sędziów po śmierci Jozuego, widzimy powtarzający się cykl odstępstwa, ucisku, pokuty i wyzwolenia. Sama książka jednak daje szlachetne wrażenie optymizmu i sukcesu. Myślę, że pod wieloma względami jest ona podobna do Dziejów Apostolskich w Nowym Testamencie, gdzie wczesny kościół jest przedstawiony w szczytowym momencie swojego życia duchowego. W Dziejach Apostolskich masz pewne problemy, takie jak Ananiasz i Safira, które są analogiczne do problemu z Achaniem w Księdze Jozuego. Na pierwszym planie księga Dziejów Apostolskich przedstawia kult Ducha Świętego i szerzenie ewangelii. Oto kilka komentarzy na temat podstawowego tematu i struktury Księgi Jozuego.

2. Główny charakter lub osobowość Jozuego – „Podstawowy charakter lub osobowość”, który jest numerem 2 Jozuego. Chcę zwrócić waszą uwagę na coś tutaj. Jeśli przejdziesz do Liczb 13 (jest to rozdział, w którym wybrano szpiegów w Kadesz-Barnea), w wersecie 8 przeczytasz: „z plemienia Efraima, Ozeasz, syn Nuna”. A jeśli spojrzysz na to w języku hebrajskim, brzmi to „Ozeasz”, co oznacza „zbawienie” lub „pomoc” od Pana. Ale jeśli przejdziesz do wersetu 16 Księgi Liczb 13, przeczytasz: „Oto imiona ludzi, których Mojżesz wysłał, aby zbadali tę ziemię. (Mojżesz nadał Ozeaszowi, synowi Nuna, imię Jozue.)” Więc Mojżesz zmienił imię Jozuego z Hoszea na Jozue. W języku hebrajskim, czyli od *Hoshea* do *Yihoshua*. Jaka jest różnica? *Yihoshua* to „Pan jest zbawieniem”. To „Yi” na początku jest skróconą formą Jahwe. A więc „Jahwe jest zbawieniem”. Jeśli prześledzisz użycie tego imienia dalej, Septuaginta tłumaczy *Yihoshua*, czyli „Jozue”, jako „Jezus”, które od razu rozpoznasz, gdy wejdiesz do Nowego Testamentu jako imię nadane Jezusowi w języku greckim. Tak więc hebrajskie, które stoi za „Jezusem”, to imię „Jozue”. „Jozue” w języku hebrajskim to tak naprawdę to samo imię, co „Jezus” w języku greckim. Tak więc Jozue jest główną postacią. Jest przywódcą, który zastępuje Mojżesza i prowadzi Izrael przez Jordan do podboju i podziału ziemi.

3. Zewnętrzny dowód wydarzeń historycznych zapisanych w Księdze Jozuego – nr 3 to „Zewnętrzny dowód wydarzeń historycznych zapisanych w Księdze Jozuego”. Chcę poczynić tylko kilka bardzo krótkich komentarzy na temat znalezisk archeologicznych, które odnoszą się do czasów Księgi Jozuego. Nie ma zbyt wielu rzeczy, które można dokładnie zastosować. Są tylko trzy. Mówiliśmy już o tym w związku z naszą dyskusją na temat daty Exodusu.

A. Listy Amarny

Pierwsza to tablice Tel el -Amarna. Tabliczki z Amarny to korespondencja między egipskim faraonem a niektórymi miastami-państwami w ziemi Kanaan. Zostały napisane

około 1400-1350 pne Odkryto je pod koniec XIX wieku. To właśnie na tych tabliczkach jest mowa o ludziach zwanych Habiru, o których mówiliśmy wcześniej. Powstaje pytanie: Czy Hebrajczycy są Habiru? Król Jerozolimy mówi: „Habiru atakują i potrzebuję twojej pomocy”, prosząc o pomoc egipskiego faraona. Pamiętajcie, że Hebrajczycy mogli być uważani za Habiru, ale nie wszyscy Habiru są Hebrajczykami. Habiru byli bardziej klasą społeczną niż grupą etniczną.

B. Stela

Mereptaha Drugim, o którym chcę wspomnieć, jest „Israel Stela” lub „Merneptah Stela”. To ta stela Merneptaha, która wspomina o „Izraelu w ziemi Kanaan”. Lista ludów, które cytuje, zawiera nazwę „Izrael”. Ta inskrypcja Merneptaha może być datowana na 1220 rpne, co wskazuje, że Izrael był na ziemi do 1220 rpne Jest to najwcześniejsza wzmianka o Izraelu w jakimkolwiek tekście pozabiblijnym.

C. Poziomy zniszczeń w miastach Trzecia rzecz, o której mówiliśmy, to poziomy zniszczeń w miastach w ziemi Kanaan, datowane na drugą połowę XIII wieku pne, ok. 1250 pne Wiele miast wymienionych w Księdze Jozuego zostało odkopanych i stwierdzono poziomy zniszczeń w tym okresie. Ale jak omówiliśmy wcześniej i jak pamiętacie z lektury Merrill, tylko Jerycho, Aj i Chasor w samej księdze Jozuego są wyraźnie określone jako zniszczone. Myślę, że prawdziwym pytaniem jest, czy te poziomy zniszczeń można utożsamiać z podbojem, czy też pochodzą one z późniejszego okresu Sędziów. Są to trzy kategorie materiałów archeologicznych.

4. Współczesne podejście do ustanowienia Izraela w Kanaanie

Numer 4 w twoim zarysie to: „Współczesne podejścia do ustanowienia Izraela w Kanaanie”. Pomyślałem, że dam to jako jałmużnę, żeby zaoszczędzić trochę czasu. Merrill omawia ten materiał na stronach 122-128 w swoim tomie *The Kingdom of Priests*

. Trwa debata na temat tego, jak i kiedy powstał Izrael w ziemi Kanaan. Wymieniono tu trzy współczesne stanowiska: tradycyjny model podboju zaczerpnięty z materiału biblijnego, model migracji lub infiltracji oraz model buntu chłopskiego. Jeśli spojrzeć na współczesne badania biblijne, nie ma obecnie konsensusu. Jednak wyraźnym trendem wśród biblistów głównego nurtu jest odejście od tradycyjnej teorii podboju.

A. Modele podboju Przyjrzyjmy się więc pokrótce tym trzem podejściom. Model podboju jest następujący: Izrael najechał ziemię spoza swoich granic, przełamał opór serią szybkich ataków, a następnie osiedlił się, aby dokończyć okupację na różnych obszarach. W następnym akapicie wspominam, że niektórzy zwolennicy tego poglądu odwołują się do archeologicznych dowodów poziomu zniszczeń w latach 1250-1200 pne, ale myślę, że cała ta kwestia została ostatnio zakwestionowana. W tym ostatnim akapicie na stronie 1 zauważam, że w ostatnich latach rozwinęła się bardziej zniuansowana wersja teorii podboju, w której poziomy zniszczeń z końca XIII wieku nie są cytowane na poparcie tego poglądu. Eugene Merrill i David Howard, którzy napisali całkiem dobry komentarz na temat Jozuego w New American Commentary, należą do tych, którzy twierdzą, że zniszczone zostały tylko trzy miasta kananejskie: Jerycho, Aj i Chazor. Merrill komentuje: „Gdy ktoś zrozumie, że *herem* odnosi się tylko do populacji, a nie do miejsc, i tylko do Jerycha, Aj i Chazoru”. Następnie wspomniałem o Bimsonie, który pracuje z innym modelem, obniżając datę środkowej epoki brązu, przesuwając datowanie do 1400 roku, aby pasowało do modelu biblijnego lub modelu podboju. To jest tradycyjny model podboju z kilkoma odmianami.

B. Model migracji lub infiltracji

„Model migracji lub infiltracji” mówi, że nie było prawdziwego ataku wojskowego na Kanaan, ale raczej stopniowa infiltracja pasterskich koczowników z pustyń południa i wschodu. Ci koczownicy żyli w dobrych stosunkach z Kananejczykami, zawierając nawet z nimi małżeństwa. Nie wdali się w poważne konflikty aż do XI wieku, kiedy przenieśli się na żyzne równiny. Teza ta została

pierwotnie zaproponowana w 1925 roku, a następnie przez Martina Notha (który był tym, który opracował historię deuteronomistyczną), a ostatnio przez Millera, Yohanana Aharoniego i Moshe Kotawiego. Prawdziwym procesem osadnictwa było pokojowe przejście koczowników do osiadłego trybu życia; dopiero w drugim etapie Izraelici od czasu do czasu angażowali się w działania militarne. Oczywiście, jeśli przyjmiesz taki pogląd, musisz odrzucić opis w Księdze Jozuego.

C. Model buntu chłopskiego „Model buntu chłopskiego” jest trzecim poglądem, który mówi, że nie było inwazji z zewnętrznego królestwa, ale raczej powstanie w ziemi Izraela. George Mendenhall powiedział, że nie było podboju w zwykłym tego słowa znaczeniu, ale wieśniacy niezadowoleni z kananejskiego systemu miast-państw „odrzucili jedyną ideologię polityczną na rzecz wspólnoty przymierza Jahwe”. Twierdzi, że nie ma statystycznie istotnej inwazji na Palestynę około 1200 roku pne. Nie było radykalnego przesiedlenia ludności. Nie było ludobójstwa. Nie było wypierania ludności na dużą skalę, tylko królewska zmiana administracyjna. Nie było prawdziwego podboju Palestyny w sensie, który zwykle jest rozumiany. Zamiast tego, z punktu widzenia świeckiego historyka zainteresowanego procesami społeczno-politycznymi, może to być bunt chłopów przeciwko sieci kananejskich miast-państw.

Kolejną adaptacją i modyfikacją modelu buntu chłopskiego Mendenhalla jest Norman Gottwald. Wewnętrzny model buntu zmienił się wraz z rozpowszechnieniem książki Gottwalda *The Tribes of Yahweh: A Sociology of Religion of Liberated Israel*. Jego drugi tom to *The Hebrew Bible: A Social Literary Wprowadzenie*. Gottwald patrzy na to z marksistowskiej perspektywy filozoficznej. Zgadza się z Mendenhallem, że pochodzenie Izraela można przypisać rewolucyjnemu ruchowi społecznemu w społeczeństwie kananejskim, ale odbiega od pierwotnej tezy Mendenhalla, zaprzeczając, że rewolucja była przynajmniej w pewnym stopniu inspirowana przez jahwistyczny zapal religijny. W rzeczywistości twierdzi, że kolejność musi zostać odwrócona. Jahwizm powstał dopiero jako funkcja rewolucji. To rewolucja stworzyła warunki, w których

wyłonił się jahwizm. Religia staje się zatem funkcją stosunków klasowych: potężni usprawiedliwiają swoją wyższość nad bezsilnymi, aby uprawomocnić swoją walkę klasową. Mendenhall zdecydowanie odrzucił modyfikację buntu chłopskiego dokonaną przez Gottwalda. Tego rodzaju badania można obecnie znaleźć w podręcznikach i artykułach.

D. Różne pozycje Johna Brighta Teraz, jeśli przejdiesz do strony 4, myślę, że to jest interesujące. *Historia starożytnego Izraela* Johna Brighta była standardowym podręcznikiem historii starożytnego Izraela. John Bright był profesorem Starego Testamentu w Union Seminary w Wirginii, południowym presbiteriańskim seminarium. Obecnie jest na emeryturze. Jego książka *The History of Ancient Israel* doczekała się 4 wydań. Mam tutaj trzy kolumny, które odzwierciedlają pierwsze wydanie z 1960 r., drugie wydanie z 1972 r. i trzecie wydanie z 1981 r. Zwróć uwagę, jak zmienił się jego pogląd na przestrzeni dwudziestu lat, od 1960 do 1981 r. W 1960 r. mówi o podboju: „W drugiej połowie trzynastego wieku miał miejsce, jak obficie potwierdzają dowody archeologiczne, wielki najazd na zachodnią Palestynę”. Kilka linijek dalej: „Nie ma powodu, by wątpić, że ten podbój był, jak to przedstawia Księga Jozuego, krwawo brutalną sprawą. Była to święta wojna Jahwe, dzięki której dał swemu ludowi ziemię obiecaną”. Jest to mniej więcej odzwierciedlenie tego, co czytasz w Księdze Jozuego. Jeśli przejdiesz do wydania z 1972 roku, zwróć uwagę, co mówi: „Moja wcześniejsza prezentacja została poprawiona w świetle ważnego artykułu GE Mendenhalla”. Teraz Mendenhall był orędownikiem modelu buntu chłopskiego. Mówi: „Chociaż Mendenhall być może wyrażał się nieostroźnie w niektórych miejscach, w każdym razie niezależnie od wielkości grupy przybywającej z pustyni i mogła być większa, niż wydaje się sądzić Mendenhall, jej kluczową rolą było zagrożenie”. Następnie mówi o gwałtownych konwulsjach, a następnie mówi w zdaniu leżącym u podstaw: „Ze względu na złożoność dowodów nie można podjąć się rekonstrukcji szczegółów działania, dzięki któremu to się stało. Ale nie ma wątpliwości, że była to tak, jak opisuje ją Biblia, jako świętą wojnę

Jahwe”.

Następnie przejdź do jego wydania z 1981 roku. Zwróć uwagę na pierwszą linię. „Prezentowana tutaj prezentacja odzwierciedla we wszystkich swoich podstawach pracę GE Mendenhall”. Innymi słowy, przechodzi od zasadniczo opisu u Jozuego przez na wpół pogląd Mendenhallowski do prawie przyjęcia poglądu Mendenhalla. Jest to dość typowe dla tego, dokąd przeniosła się dyskusja. W głównym nurcie studiów biblijnych ten bunt chłopski jest dość popularnym punktem widzenia, ale nie można tego zharmonizować z tym, co jest powiedziane w Księdze Jozuego. Ale myślę, że powinienś być świadomy tego stanowiska.

Przejdź do początku strony 5 tego trzeciego wydania Brighta: „Nie ma powodu, by wątpić, ponieważ Biblia przedstawia to jako krwawe i brutalne. To była święta wojna Jahwe”. Wróć do strony 4: „Rzeczywiście nie jest wykluczone, że powstania przeciwko panom miejskim ze strony poszczególnych plemion i grup plemion miały miejsce przed czasami jahwistów, ale to nowa wiara wypędziła konfigurację kontroli i dostarczył katalizatora, który zjednoczył Izrael jako naród. Proces konfliktu trwał długo, czego nie możemy szczegółowo zrekonstruować”. Tak więc Jahwe daje się nabrać nawet na ten widok buntu chłopskiego. Nie jestem pewien, czy to rozwiążali. Myślę, że napędza to próba wykorzystania modeli socjologicznych do odtworzenia historii zamiast zaakceptowania tekstu Księgi Jozuego jako legalnego źródła historycznego. Kierunek w badaniach Starego Testamentu jest taki, że wszystko, co ma być powiedziane historycznie, musi być oparte na archeologii. Nie idziesz do tekstu biblijnego, aby znaleźć informacje historyczne, raczej idziesz do archeologii. Używasz archeologii, aby jak najlepiej zrekonstruować sytuację socjologiczną. Ale nie traktują tekstu biblijnego jako podstawowego źródła informacji historycznych.

Jeśli weźmiemy pod uwagę światopogląd historii religii, w materiale biblijnym Starego Testamentu widać inny okres rozwoju niż w materiale biblijnym Nowego Testamentu. Istnieje starotestamentowy Bóg przemocy, wojny i rozlewu krwi oraz nowotestamentowy Bóg miłości, miłosierdzia i łaski. I niektórzy używają tego modelu.

Porozmawiamy o tym dalej, gdy spojrzymy na *herem* .

Stanowiska minimalistyczne i wiarygodne historycznie W tej chwili toczy się długa dyskusja między ludźmi, którzy opowiadają się za ogólnie wiarygodnym historycznie tekstem. Nie mówię o tych ze świata ewangelicznego. Kilka lat temu byłem na spotkaniu, na którym pewien uczony debatował z kilkoma minimalistami, którzy argumentowali, że nawet w czasach Dawida i Salomona nie było zjednoczonego królestwa. To była tylko mała organizacja społeczna. Chcą raczej pozbyć się dziewiątego i dziesiątego wieku oraz imperialnej historii. Dever mówił, że nie chce identyfikować się jako fundamentalista opierający się na Piśmie Świętym, które mówi, że Salomon był potężnym władcą z rozległym imperium. Nie chciał być postrzegany jako fundamentalista. W tym czytaniu powiedział: „Nie obchodzi mnie, czy Salomon istniał tak, jak opisuje go Biblia, czy nie. Ale faktem jest, że dowody archeologiczne mówią nam, że to zrobił”. I powiedział, że musimy pozbyć się wszystkich postmodernistycznych założeń, ponieważ dowody archeologiczne są mniej więcej takie, jak opisuje to Biblia. Tak więc postmodernistyczna hermeneutyka ma w tym swój udział – nie tylko wśród ewangelików, ale także wśród uczonych głównego nurtu, którzy pracują z dowodami naukowymi pochodzącymi z ziemi w postaci znalezisk archeologicznych. To złożona sytuacja. KA Kitchen mówi o historycznej wiarygodności Starego Testamentu i napisał o tym znakomitą książkę. Ale są postmoderniści, którzy twierdzą, że dowody archeologiczne są nieważne i wolą własne teoretyczne rekonstrukcje.

Częściowo przepisane i z grubsza zredagowane przez Teda Hildebrandta
Edycja ostateczna autorstwa Elizabeth Fisher
Ponownie opowiedziane przez Teda Hildebrandta

